Ara Pirineus, 02/03/21

Acaba la restauració de la portalada romànica de l'església de Santa Eugènia de Saga

Presentava desgast i el trencament de la pedra esculpida per les condicions climàtiques extremes de la zona

Portalada restaurada de Santa Eugènia de Saga ACN (cedida pel CRBMC)

SagaLa restauració de la portalada romànica de l'església de Santa Eugènia de Saga, al municipi de Ger, ha finalitzat recentment. La portada, representativa de les nombroses portades romàniques pirinenques per la seva austeritat i bellesa, presentava un mal estat de conservació a causa del desgast i el trencament de la pedra esculpida, per les condicions climàtiques extremes de la zona. Els treballs de conservació i restauració s'han centrat sobretot a estabilitzar el conjunt, per protegir-lo de la climatologia que pateixen les obres a l'exterior. L'actuació ha comptat amb una subvenció del Departament de Cultura i la supervisió dels treballs per part del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC).

La intervenció a la portada de Santa Eugènica de Saga, promoguda per l'Ajuntament de Ger, d'acord amb el Bisbat d'Urgell, es va iniciar a mitjan gener d'enguany i ha durat aproximadament un mes. Segons han explicat des del CRBMC a l'ACN, les patologies tenien el seu origen, principalment, en les condicions ambientals extremes, que interactuaven amb els materials d'origen, i en la manca de manteniment.

La portada, amb unes mides aproximades de 4,60 x 4,50 x 1,65 m, és feta amb carreus de pedra calcària, coneguda com a marbre roig o pedra grisa d'Isòvol,

per la seva similitud amb el marbre. Constructivament, presenta cinc arquivoltes de mig punt en gradació i quatre columnes amb capitells i basa. Està decorada i conserva restes pictòriques de tonalitats ocres, vermelles i negres en els elements escultòrics figuratius i geomètrics (nus femenins, caps sense cos, animals alats, motius vegetals i antropomorfs) ubicats a l'arquivolta més externa, als capitells, i a la clau de volta amb la representació de la figura de Crist.

En general s'observaven pèrdues de suport petri, de morters de junta i de decoració pictòrica; trencaments, esquerdes, fissures i microfissures; retrocés de volums per erosió i desgast; carbonatacions; alteració biogènica (fongs); ennegriment provocat pel foc i reparacions amb morters de ciment.

Per una banda, s'ha dut a terme un procés de neteja específic per a les zones de treball escultòric amb restes de policromia, i també una neteja puntual amb microprojecció de partícules minerals (corindó) de les zones ennegrides per carbonatació i pel foc, a la zona d'arquivoltes. D'aquesta manera, es van retirar materials aliens d'origen divers, com ara els morters de ciment, nius d'insectes o claus.

La consolidació i la reintegració han consistit en l'adhesió de zones fragmentades i despreses de suport petri, amb petits punts de resines, la recuperació puntual de volums perduts amb morters de calç natural i perns de policarbonat amb un tremat cable d'acer inoxidable i la injecció de morters de calç amb pols de tosca a l'interior d'esquerdes i fissures de pedres i dels morters del parament adjacent.

A la vegada, s'han reintegrat les diferents zones amb morters de calç natural, dosificats amb pols de marbres acolorits, sorres de riu rentades i pigments minerals en pasta, segons siguin utilitzats per al farciment de forats, juntes de portada i parament, bisellats de segellament i pèrdues de suport de pedra. Finalment, s'han consolidat les restes de policromia de la pedra amb nanopartícules de calç, i s'ha fet un tractament preventiu i curatiu per a la fusta i el metall de la porta d'entrada, han explicat des del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya.